

EBITDA/FAVÖK Hesabındaki Hatalar Ve Olası Etkileri

EBITDA/FAVÖK yani finansman (faiz) giderleri, vergi, değer düşüklüğü ve amortisman öncesi kar olarak tanımlanmaktadır.

EBITDA, gerek anahtar finansal performans ölçüm araçlarından birisi olarak gerekse de şirket değerleme işlemlerinde kullanılan önemli finansal göstergelerden birisidir. Analistler tarafından söz konusu gösterge yorumlanarak gerek sektörel gerekse de firmalara yönelik değerlendirmeler yapılmakta, yatırım yapılıp yapılamayacağına dair analizlerde bulunmaktadır. Keza indirgenmiş nakit akımları ve özellikle EBIDTA çarpanı yöntemleri kullanılarak yapılan şirket değerleme işlemlerinde de önemli rol üstlenmektedir.

Peki bu kadar önemli anlamlar yüklenen EBITDA acaba doğru hesaplanmaktadır ?

Kur ve Vade Farklarının Etkisi

Kur farkı, en basit ifade ile döviz kurlarındaki değişim nedeniyle ulusal para cinsinden (örneğin TL) yapılacak ödemelerde ortaya çıkan lehe veya aleyhe olan parasal farklar olarak tanımlanır.

Vade farkı ise, bir mal veya hizmetin peşin yerine vadeli satılması halinde, paranın zaman değeri ve geri ödenmeme riski de göz önünde bulundurularak satıcı tarafından müşteriye yansıtılan ek parasal maliyet olarak tanımlanmaktadır.

Söz konusu parametrelerin bizim açımızdan önem arz eden tarafı ise bunların EBITDA hesabına dahil edilip edilmeyeceğidir.

Bilindiği üzere işletmelerin performansını ölçerken odaklanılan temel nokta, işletmenin faaliyette bulunduğu ana iş kolundaki operasyonları sonucunda göstermiş olduğu başarısının parasal yansımaları olacaktır. Bu yansıma ise, şirketin brüt satış karı veya zararı ile faaliyet giderleri arasındaki fark olarak hesaplanan ve şirketin esas faaliyet alanındaki net kar veya zararını gösteren parasal tutardır.

Uluslararası muhasebe standartlarına göre özellikle kur farkının şirket tarafından yönetilmesinin pek de mümkün olan bir faktör olmaması ve bu çerçevede performans ölçümüne dahil edilmesinin doğru olmadığı bilinmektedir. Kur farkının bir dönem pozitif etkiye sahip olabilirken takip eden dönemde negatif etkiye sahip olabileceğinin ve performans yansıtımı ile karşılaştırılabilirlik noktasında, yanıltıcı & yanlış yönlendirici nitelikte olabileceğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Vade farkının ise, müşteri ve satıcı arasında tespit edilip borcun belli bir vadede ödenmesi halinde mal veya hizmet bedeline eklenen ilave bir tutar olduğu, yani özünde satıcının, mal veya hizmet bedelinin peşin ödenmek yerine belirli bir zaman diliminden sonra ödenmesi nedeniyle kaynaklanan fırsat maliyetini karşılamak ve bedelin ödenmeme riskine karşılık olarak talep edildiği bilinmektedir. Haliyle vade farkının da, tıpkı kur farkı gibi işletmenin esas faaliyetinden elde edeceği bir gelir ve finansal sonuçlara yansımaları gereken operasyonel verimliliğe ilişkin bir parametre olmadığı rahatlıkla anlaşılmaktadır.

Şirketin Değeri Yanlış Belirlenebilir

Şirket değerlemesi, genelde bir şirketin tüm aktif ve pasifi ile devredilmesi halinde ne kadarlık bir fiyata bu işlemin gerçekleşebileceğini tespit etmek amacıyla yapılmaktadır.Şirket değerleme konusunda birçok yöntem olmakla birlikte bunların çok kullanılanları indirgenmiş nakit akımları ve çarpan (ebitda ile) analizi metodlarıdır.

Her iki yöntemde de esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları dikkate alınmakta olup bu hesap yapılırken dikkate alınan temel veriler ise net satışlar, satılan malın/hizmetin maliyeti ve faaliyet giderleridir. Değerleme işlemi yapılırken işletmenin faaliyetleri ile doğrudan bağlantısı olmayan kur farkı ve vade farkı gelirlerinin de satış gelirleri içerisinde takip edilmesi halinde, yapılacak hesaplama şirketin operasyonel faaliyetlerinden elde ettiği gelirden ziyade tali nitelikte gelirlerin de dikkate alınmasına ve hatalı sonuçlara ulaşılmasına neden olacaktır. Özellikle şirket satın alacakların, değerleme işlemi yaptırması halinde değerlemeyi yapan uzman ile bu çekinceyi paylaşması, olası maddi kayıpların önüne geçmek adına son derece önem arz etmektedir.

Sonuç

Vadeli satışlar ile döviz cinsinden yapılan satışlar nedeniyle ortaya çıkan vade farkı ve kur farkı gelir-giderlerinin satış gelirleri kalemi içerisinde takip edilmesi, bu satış verisine bağlı olarak hesaplanan EBITDA tutarı ve oranının, işletmelerin esas faaliyetlerinden kaynaklanan performansını yansıtmaya adına yanıltıcı (olumlu ya da olumsuz) olacaktır. Zira gerek kur değişiminin piyasanın belirlediği bir dinamik olması gerekse de vade farkı uygulamasının da yine satışın gerçekleştirilebilmesi için piyasanın işletmeleri zorlaması nedeniyle şirketin kontrolü ve yönetimi dışında gerçekleşen işlemler olması nedeniyle, EBITDA hesaplamalarında söz konusu etkilerin arındırılması faydalı olacaktır. Aksi takdirde bu hesaplamalara göre belirlenen EBITDA verisi kullanılarak yapılan finansal performans analizleri ile şirket değerleme işlemleri sağlıklı sonuçlar vermeyecektir.